

***Vinca minor* L.** [1753, Sp. Pl. : 209] $2n = 46$

Vinca minor L. (image de THOMÉ, OTTO WILHELM)

NOMS POPULARS

Alemanys: Kleines immergrün

Bärwinkel / Immergrün / Immergün / Jungfernkraut / Kleiner immergrün / Singrün / Totengrün / Totentanz / Totenveilchen / Wintergrün

Anglès: Lesser periwinkle "myrtle" / Blue buttons / Common periwinkle / Common periwinkle / Devil's eye / Dwarf periwinkle / Joy on the ground / Myrtle / Periwinkle / Running-myrtle / Sorcerer's violet / Vinca / Vinca minor

Àrab: عناقية صغيرة / الونكة الصغيرة / قضاب

Aragonès: flor de los cementerios, vincapervinca, yerba donzella

Armeni: Վիկա ցածրահասակ

Basc/Euskera: amitz, ikonte-belarr, inkonte-belar txiki.

Castellà: brancaperbrinca, brinca, brusela, brusela menor, clemátida, doncella, enredadera, enredadera a la violeta, hierba doncella, ojos azules, pervinca, vinca, vincapervinca, violeta, violeta de la bruja, violeta gañatera, yerba ciega, yerba doncella.

Català: donzella, herba donzella, pervinca, vinca, vinca pervincla, vinca petita, vincapervinca, vinclapervincla, viola de bruixa, vrinca pervinca, herba doncella.

Danès: Singrøn / Vintergrøn / Liden singrøn

Eslovac: Zimozelen menšia

Eslovè: Mali zimzelen / Zimzelen / Zimzelen navadni

Estonià: Väike igihali

Finlandès: Pikkutalvio

Francès: petite pervenche, pervenche mineure, violettes des sorcières

Gaèlic: Fincin beag

Galès: Perffagl fach/ Erllysg lleiaf / Gwanwden lleiaf / Llowrig lleiaf / Perffagl

Gallec: cangroeira, cangroria, cangroya, congonha, congosa, congossa, congroya, cornella, cornellan, herba do becho, herba doncela, pervinca, sempre-noiva, sempre-úvia.

Grec: Αγριολίτζα / Αγριολίτσα / Βίνκα η ελάσσων

Holandès: Kleine maagdenpalm

Hongarès: Kis meténg/ Kis télizöld / Kis télizöldmeténg

Italià: pervinca inore

Norueg: Gravmyrtel / Liten gravmyrt / Singrøn / Gravmyrt

Persa/Farsi: پیچ تلگرافی

Polonès: Barwinek polskoty/ Barwinek / Barwinek mniejszy

Portuguès: Congossa/ Congonha / Congossa-menor / Pervinca / Pervinca-menor / Sempre-noiva

Rus: Барвинок малый

Serbi: Зимзелен / zimzelen

Suec: Gravmyrten / Sinngröna / Vintergröna

Turc: Küçük cezayir menekşesi/ Cezairmeneksesi / Küçük cezairmeneksesi

Txec: Barvinek menší/ Brčál menší

Ucrainès: Барвінок малий

Xinès: 小蔓长春花 / 蔓卡春花

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins el gènere a Catalunya hi ha 3 espècies: major, difformis (=media), minor. **Vinca minor** es distingeix per no tenir les fulles ciliades als marges, estant les fulles agrupades a la zona distal no fèrtil de les tiges en grups de 3-4, i per tenir els lòbuls de la corol·la 6-15 mm. És una planta herbàcia perenne, rizomatosa, estolonífera, amb tiges que poden arribar a fer 2 m, més o menys arquejades, amb fulles coriàcies, de 15-22 × 7-25 mm, oposades a les tiges fèrtils (erectes, de 10-20 cm) i per 3-4 a la zona distal de les no fèrtils; ovades-lanceolades, glabres, amb pecíol de 2-5 mm. Flors no agrupades, axil·lars, sense bràctees, amb pedicels de 7-38 mm. Calze verd amb el tub de 1.3-1.6 mm i lòbuls de 3.5-4.3 × 0.8-1.6 mm, 2-3 cops més curts que el tub de la corol·la, amplem

triangulares, amb 2 dents basals; glabres. Corol·la morada més o menys blavosa (silvestre) o vermelloso (de jardí), a vegades blanca a la zona del tub, que fa 9-14 mm; amb lòbuls de 6-15 mm. Hi ha varietats de flors dobles (*Flore Pleno*). Estil de 4.5 mm. Fol·licles divergents, acuminats, de 20-25 × 6-10 mm, molt lleugerament torulosos (amb constriccions), bruns. Llavors de 5.7-7 × 1.6-2.5 mm, estretament el·lipsoidals, amb la superfície reticulada-estriada, brunes.

La planta pot contenir fongs endofític beneficiosos, però també pot ser atacada per altres nocius, com ara *Phytophthora ramorum*.

Vinca és un gènere dins de la família de les Apocinàcies que comprèn, per exemple, algunes altres espècies medicinals, i tòxiques a la vegada, com ara:

- Apocynum cannabinum
- Araujia sericifera
- Aspidosperma quebracho
- Holarrhena antidysenterica
- Nerium oleander
- Pachypodium baronii
- Rauwolfia serpentina
- Strophantus gratus
- Tanghinia veneniflua [judici de la veritat]
- Thevetia neriifolia

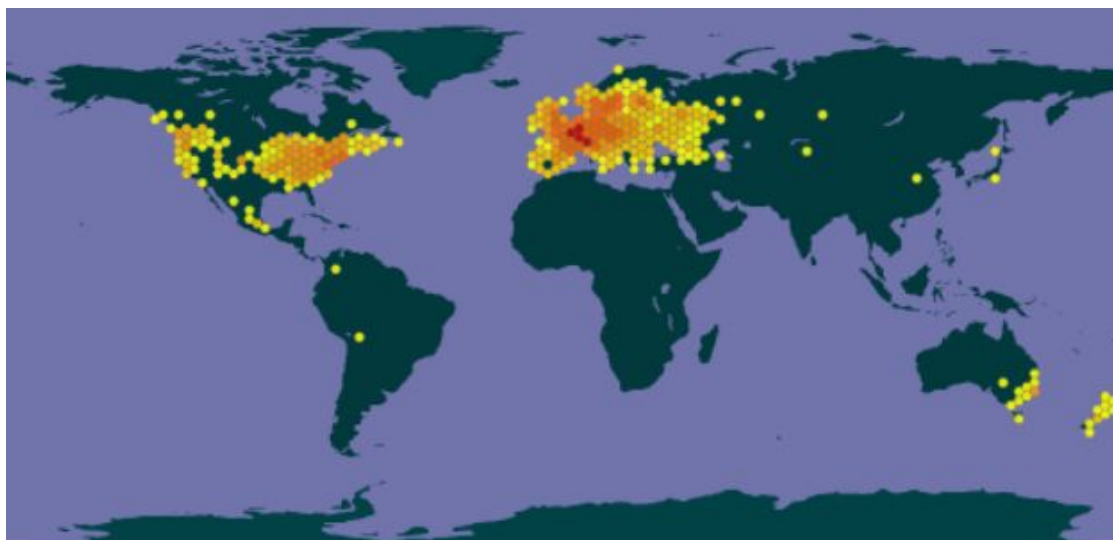
El cautxú s'ha extret de diverses apocinàcies: *Carpodinus*, *Funtumia*, *Hancornia*, *Landolphia*, *Mascarenhasia*.

La majoria de les Apocinàcies són tropicals. Les característiques comunes de la família són: calze i corol·la pentàmeres, corol·la en forma d'embut aplanat, amb apèndixs al tub; estams 5, carpels 2, estil únic engruixit a la punta; fruit en dos fol·licles (o 2 baies) amb llavors nombroses amb un grup de pèls al micròpil, i una mica comprimides o alades. Inflorescències en panícules vistoses. Dins les Apocinàcies, *Vinca* pertany a la subfamília de les Rauvolfioideae i a la tribu de les Vinceae. Altres gèneres d'Apocinàcies presents decorant els jardins:

- Acokanthera
- Catharanthus
- Nerium
- Ochrosia
- Plumeria
- Rauwolfia
- Thevetia

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es fa en colònies al peu de cingles obacs i als marges de rierols o de boscos humits sobre terrenys argilosos una mica àcids i pobres en matèria orgànica. Solen acompanyar-la *Anemone nemorosa*, *Hepatica nobilis*, i *Carex digitata*, *Carex sylvatica*, *Dryopteris filix-mas*, *Euphorbia amygdaloides*. A la península hispànica es fa a les muntanyes dels Pirineus i del Cantàbric fins a Galícia, als Ports i al Sistema Ibèric i al Central. També a Cazorla. A Catalunya no és gaire abundant, però es pot trobar a la Vall d'Aran, Alt Pirineu, muntanyes del Berguedà. Ripollès i Garrotxa. Una localitat clàssica és als Bufadors de la Farga de Babié. A més, hom la cultiva als jardins i es pot escapar i fer-se subespontània. Al món es troba a bona part d'Europa i Amèrica del Nord. També al SE d' Austràlia i a Nova Zelanda.

Vinca minor al món, segons GBIF

HISTÒRIA I ESOTERISME

DIOSCÒRIDES, GALÈ, AEGINETA recomanaven el seu vi contra la diarrea.

APULEUS (segle II) la recomanava contra possessions demoníiques i contra el verí de bestioles salvatges. Recomanava seguir un ritual especial per arrancar la planta. Calia fer-ho a la novena nit de la lluna creixent i recitar el següent: « Oh, vincapervinca, et suplico a tu que tens tantes virtuts que em protegeixis del mal i sempre tingui prosperitat i no em facin mal ni els verins ni l'aigua».

Per a Nicholas Culpeper (segle XVII), la Periwinkle és planta de Venus i si una parella d'home i dona en mengen plegats farà augmentar l'amor entre ells. La planta estronca les sagnades de la boca o del nas només mastegant-la.

Diuen que deixant macerar 5 g de fulles de la planta durant 10 minuts en aigua i s'imposant les mans sobre aquesta aigua demanant que qui en begui preservi la fidelitat conjugal. S'obté allò que es demana. Les de flor blanca donen potència i plaers a la memòria; les de flor blava, amistats. Abocant 5 gotes de la infusió de la planta en un got de vi, també qui en begui mantindrà la fidelitat conjugal.

LITERATURA

«Tema de la corona:

Una vinca lucero,
una rosa
y un lirio negro.

Situación:

El lucero en el cielo,
la rosa en el agua
y el lirio en el viento.

Desarrollo del tema:

Una vinca lucero
A la vera verita
del camino de Santiago,
tiembla. ¡Quiero que siga
temblando!»

[FEDERICO GARCÍA LORCA: «en el cumpleaños de R.G.A., corona poética o pulsera de flor»]

PROPIETATS MEDICINALS

antidiabètica
antiespasmòdica
antigalàctica
antiinflamatòria
antisèptica
aperitiva
astringent
citotòxica
colagoga
colerètica
detergent
diürètica
espasmolítica

estimulant
estomacal
hemostàtica
hipotensora
mucolítica
neuroprotectora
sedant
simpaticolítica
tònica cardíaca
tòxica
vasodilatadora
vomitiva
vulnerària

USOS MEDICINALS

abscessos
afonia
alopècia

amenorrea
amigdalitis (gàrgares)
anèmia

aneurismes	hemorràgies
angina de pit	hemorràgies internes
anorèxia	hipertensió
arterioesclerosi	indigestions
atacs de feridura (hemiplegia)	insomni
càncer HT-29 (còlon), Caco-2 (còlon), T47D	leucèmia P388
(mama)	leucorrea
catarro intestinal	mal de cap
contusions	mal de queixal
cor debilitat	mala circulació
diabetis	malavinences conjugals
diarrea	mastitis
èczemes	nafrs
epilèpsia	picades d'animalons verinosos
epistaxis (sang pel nas)	retenció d'orina
espasmes	reuma
excés de llet	tos
ferides	tuberculosis
gastritis	úlceres bucals
gastritis crònica	úlceres supurants
gingivitis	vertigen
hemoptisis	

Homeopatia: hemorràgies, erupcions cutànies

TOXICITAT

No recomanable per a les embarassades ni per als qui tinguin tumors cerebrals o similars.

PREPARATS I DOSIFICACIÓ

Extracte fluid: 2-3 g/dia per reduir a la meitat la glucosa en orina.

Tisana antigalàctica: 50 g fulles *Vinca minor* + *Fraxinus* 10 g + *Melissa* 10 g + *Arctium* 230 g + *Malva sylvestris* 5 g + *Mentha piperita* 5 g. Per fer disminuir la producció de llet a les mames, prendre'n 3 tassetes al dia preparades amb una cullerada sopera de la barreja per tassa. Preparat de l'empresa Dausse.

Tisana aperitiva: fulles de *Vinca minor* 30 g + fulles de *Tanacetum vulgare* 30 g + flors de *Chamomilla recutita* 15 g + rel de *Glycyrrhiza glabra* capolada 25 g. Se'n posa una culleradeta per una tassa d'aigua bullint i es deixa reposar 10 minuts. Se'n pren una tasseteta abans dels menjars.

Tisana de la planta: bullir 2 minuts 15 g per 1/4 de L d'aigua, deixar reposar 15 minuts i prendre-ho entre els menjars durant el dia a glopets.

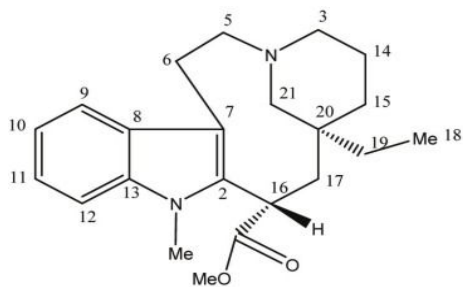
Vi simple: 100 g de fulles per 1 L de vi, macerar-ho 9 dies i prendre'n 1 cullerada sopera abans dels menjars.

Vi tonificant: rel de *Polygonum bistorta* 20 g + rel de *Geum urbanum* 30 g + fulles de *Vinca minor* 50 g + vi de la Costa Vermella 1 L. Macerar-ho 9 dies, colar i prendre'n un gotet abans dels menjars (dinar i sopar).

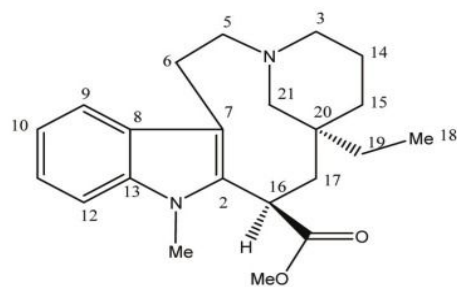
PRINCIPIS ACTIUS DE LA VINCA MINOR

El fong endofític *Trichoderma koningiopsis* (i altres espècies properes) sintetitza dins la planta tricodermina i altres principis actius volàtils (alcohols, èsters, 6n-pentil-6H-piran-2-ona, àcids, furans, lípids) fungicides contra *Aspergillus fumigatus*, *Botrytis cinerea*, *Clavibacter michiganensis*, *Pyricularia oryzae*, *Ralstonia solanaceum*; també són bactericides contra *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*.

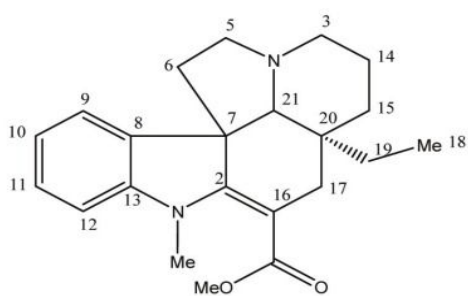
1,2-dihidro-aspidospermina	pectina
2-carboxi-arabinitol	picrinina
àcid 4-hidroxi-benzoic	Potassi
àcid acètic	quercetina-3-rhamno-gluco-7-glucòsid
àcid butíric	quercetina-3-rutino-7-galactòsid
àcid fòrmic	reserpina
àcid gentísic	robinina FLO
àcid logànic	robinòsid FLO
àcid o-protocatechuic	saponines
àcid p-cumàric	Sodi
àcid succínic	tanins
àcid tànic	terpens
àcid ursòlic	triacontà
àcid vainíllic	vallesiachotamina
akuamicina	vincadiformina
alcaloides (més de 50)	vincadina
amargants	vincamina
apovincamina	vincamina
beta-sitosterol	vincaminina 0.057% p.s.
carotè	vincaminoreïna
clorur de 4-metil-akuamicini	vincaminorina
clorur de 4-metil-estricetamini	vincaminorina
clorur de 4-metil-raucubaninini	vincanorina
dimetoxi-eburnamonina	vincareïna
eburnamenina	vincarubina
ecdisona	vincarubina
flavonoides	vincatina
fructosa	vincesina
goma	vincina
iso-vallesiachotamina	vincorina
kaempferol-3-rhamno-gluco-7-galactòsid	vincòsid
kaempferol-3-rhamno-glucòsid	vincristina
lactucopicrina	vinomina
Magnesi	vitamina C (67 mg/100 g)
Manganès	
metoxi-minovincina	
minovina	
minovincina	
minovincinina	
norvincorina	
ornol	

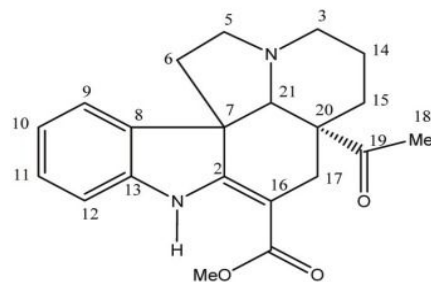
Vincaminorine (1)

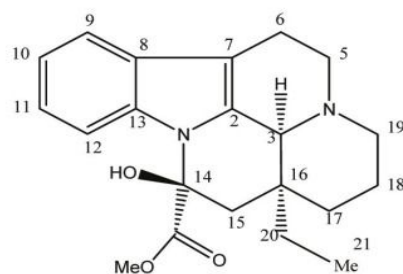
Vincaminoreine (2)

Minovine (3)

Minovincine (4)

Vincamine (5)

EFFECTES FISIOLÒGICS DE LA VINCA MINOR

La **vincamina** és vaso-dilatadora, vaso-reguladora, oxigenadora cerebral, millora la circulació coronària, la perifèrica i la capil·lar; i abaixa el to arterial. En ús intern (UI), la vincamina està indicada contra l'esclerosis cerebral, insuficiència circulatòria cerebral amb vertigen, acúfens, memòria deteriorada, dificultat de concentració mental, inestabilitat per mantenir l'equilibri, disminució de les facultats mentals, migranyes, seqüelles de traumatismes cranials; i també en insuficiència coronària i arteritis obliterans perifèrica, accidents vasculars a la retina, i seqüelles de la cirurgia a l'òida. Està, per altra banda, contraindicada quan hi hagi tumors cerebrals.

La **vincarubina** té un gran efecte citotòxic envers les cèl·lules de leucèmia P388

MÉS INFORMACIÓ

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/24250413/#&gid=article-figures&pid=figure-1-uid-0>